

Vammaispalvelut ja tulkkipalvelut työntekijän tukena

Työ kuuluu kaikille!

Varsinais-Suomen TE-toimisto, Turku

17.9.2015

Anne Mäki, Invalidiliitto ry

Vammaispalvelulaki

- Vammaispalvelulain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.
- Vammaispalvelulakia sovelletaan henkilöihin, joilla on pitkäaikaisesti tai pysyvästi vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista ilman tukitoimia ja muiden lain mukaisten palveluiden avulla ei pystytä tarjoamaan riittävää tukea.

Vammaispalvelulain mukaisten palveluiden järjestäminen

- Vastuu palveluiden järjestämisestä on kunnalla.
- Osa palveluista on harkinnanvaraisia, osaan vammaisella henkilöllä on ns. subjektiivinen oikeus.
- Palvelut ja tukitoimet suunniteltava yksilöllisesti ja tarpeen mukaan.

Kuljetuspalvelu

- Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista.
- Myönnettävä tarvittavat työ- ja opiskelumatkat sekä vähintään 18 yhdensuuntaista vapaa-ajan matkaa/kk.
- Kuljetuspalvelua voi käyttää oman kunnan alueella sekä lähikuntiin.
- Saa maksaa asiakkaalle enintään saman verran kuin mitä matkustaminen maksaa kunnan joukkoliikenteessä.

Työmatkat

- Kuljetuspalveluja on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömät työhön liittyvät matkat.
- Arvioitaessa työmatkoja koskevaa lähikuntaa on kiinnitettävä huomiota siihen, mikä on kuntalaisten normaali työssäkäyntialue ja mihin lähikuntiin on tavanomaista tehdä työmatkoja kyseessä olevalta paikkakunnalta.
- Työhön liittyvillä matkoilla tarkoitetaan yleensä matkoja asunnosta työpaikkaan ja takaisin. Työllä tarkoitetaan työsuhteeseen perustuvan toiminnan lisäksi myös yritystoimintaa. Työpäivän aikana tapahtuvat tavanomaiset työmatkat kuuluvat työnantajan korvattavaksi, eikä näihin voi lähtökohtaisesti käyttää kuljetuspalvelumatkoja.

Henkilökohtainen apu

- Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua päivittäisiä toimia, työtä ja opiskelua varten siinä laajuudessa kuin vaikeavammaisen henkilö sitä välttämättä tarvitsee.
- Tarkoituksena on auttaa vaikeavammaista henkilöä elämään haluamaansa elämää ja turvata itsemääräämisoikeuden toteutuminen.
- Henkilökohtaisen avun järjestäminen edellyttää, että vaikeavammaisella henkilöllä on voimavaroja määritellä avun sisältö ja toteutustapa eli se kuka, miten, missä ja milloin avustaa.

Henkilökohtainen apu: järjestämistavat

1. Perinteinen henkilökohtainen avustaja –järjestelmä (vaikeavammaisen työnantaja saa kunnalta korvauksen avustajan palkkakulujen korvaamiseksi). Vammaisen henkilö toimii työnantajana työnantajavelvoitteineen. Kunnan velvollisuus ohjata ja auttaa
 2. Kunta antaa vaikeavammaiselle henkilölle palvelusetelin avustajapalveluita hankkimista varten
 3. Kunta hankkii avustajapalvelun ostopalveluna, järjestää sen itse tai sopimusperusteisessa yhteistyössä toisen kunnan kanssa
- > Asiakkaalta ei saa periä missään em. järjestämistavoissa asiakasmaksua

Henkilökohtainen avustaja mukana työssä

- Työllä tarkoitetaan työsuhteeseen perustuvaa toimintaa sekä yritystoimintaa.
- Opiskeluna pidetään vastaavasti jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tähtäävää opiskelua tai sellaista opiskelua, joka vahvistaa vaikeavammaisen henkilön ammattitaitoa ja työllistymisedellytyksiä. Tällaiseksi opiskeluksi on katsottava myös vammaisten opiskelijoiden valmentava ja kuntouttava opetus ja ohjaus. Esimerkiksi lukiossa ja ammatillisissa oppilaitoksissa sekä korkeakouluissa opiskelevien vaikeavammaisten henkilökohtainen apu järjestetään vammaispalvelulain nojalla.
- Henkilökohtainen avustaja ei ohjaa työn tekemistä.

Tulkkauspalvelu

- Tulee Kelan kautta (laki vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelusta)
- Tarkoitettu henkilöille, joilla on kuulo- tai puhevamma (väh. 180h/v) tai kuulonäkövamma (väh. 360h/v)
- Myönnettävä työssä käymiseen, opiskeluun perusopintojen jälkeen, asiointiin, yhteiskunnalliseen osallistumiseen, harrastamiseen tai virkistykseen.
- Ehtona on, että henkilö kykenee tulkkauksen avulla ilmaisemaan omaa tahtoaan ja hänellä on käytössä jokin toimiva kommunikaatiokeino.